

Det är "arkitektens" fel!

Jag genomförde i veckan ytterligare en Byggarbetsmiljösamordnarkurs (BAS) för ett stort byggbolag. Det börjar bli en hel del av dessa kurser nu. Men jag tror inte att jag kommer upp i samma antal som Ställningskursen. Kanske är mina 152 kurser i detta ämne ett svenskt rekord? Sen om det är rekord i dumhet, uthållighet eller envishet överlåter jag åt läsaren att avgöra.

Dessa BAS-kurser är ett krav i en ny föreskrift från Arbetsmiljöverket (AV). Syftet är att skapa en säkrare och bättre arbetsmiljö. Kravet på utbildning för "basarna" träder i kraft den 1 januari 2011. Man var tvingad att förlänga utbildningstiden eftersom "de stora bolagen behövde mer tid för att hinna utbilda alla" (citat från AV:s hemsida). Ibland undrar jag om det inte finns en liten spjuver i den som skriver sådana pressmeddelanden. Nog kan det väl vara riktigt att de stora byggbolagen hade svårt att hinna utbilda alla. Men de små byggföretagen då, de är väl knappast klara de heller? Faktum är ju att byggbranschen till stor del består av småföretag och alla oavsett storlek berörs av de nya reglerna. Men de små företagens kunskap om dessa regler är måttlig, kanske i det närmaste obefintlig.

En viktig tanke är att starta upp arbetsmiljöarbetet tidigare. Det ska göras riskbedömningar och arbetsmiljöplan långt innan arbetsplatsen etablerats. Enligt EU beror hälften av alla arbetsplatsolyckor på brister i planering och projektering. Det ska de nya reglerna "rätta till".

Att det är viktigt att tänka efter före håller de flesta med om. Lite svårare är det att hitta verktyg för detta. Det är alltid enklare att hitta fel på något man kan se och ta på. Att identifiera risker utifrån ritningar och skisser är svårare.

Det var i denna diskussion som någon utbrast; "Det är arkitektens fel". Deltagaren exemplifierade med fönster som är stora, otympliga och omöjliga att montera.

Säkert är det så att konstruktörer och arkitekter har en stor inverkan på andras arbetsmiljö. Att det är så fick vi ju på ett brutalt sätt veta i och med den fällande domen efter Kista-olyckan. En konstruktör dömdes till villkorlig dom och dagsböter för vållande till annans död. Den bärande balken var för klen och ett betongblock rasade ner varvid en person omkom och två andra skadades. Vid utdelningen av Levi-priset den 23 september kommer seminariet att behandla just konstruktörens (och därmed också arkitektens) arbetsmiljöansvar. Samt vilken betydelse Kista-domen har för deras arbetsmiljöutbildning.

År 2009 blev ett år med få arbetsplatsolyckor. Enligt tidningen Arbetarskydds sammanställning omkom 40 personer. Det innebar en minskning, men inte för alla yrken. Fortfarande har vi för många svåra olyckor inom bygg, svetsning och elektriskt arbete. Åter framställs krav på en nollvision. Förmodligen blir det något i den riktningen! Vi har aldrig varit så nära.

Detta skrivs den första juni och solen lyser i Husum där jag tillbringar dagen. Det är grönt och vackert – nästan sommar - och man kan ana barnen träna "Idas sommarvisa" i skolan i närheten.

Sommarhälsningar!

Janke Wikholm